

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ

Кондратенко А.Г., студент, Казанський С.В., к.т.н., доц.

НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», кафедра електричних мереж та систем

Вступ. Однією з найважливіших проблем забезпечення енергетичної безпеки держави та подальшого розвитку і стабілізації роботи електроенергетичної галузі є вдосконалення взаємовідносин на ринку електричної енергії.

Згідно із Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» [1] функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах:

- енергетичної безпеки України;
- безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їх прав та інтересів;
- енергоефективності та захисту навколишнього природного середовища;
- добросовісної конкуренції;
- рівності прав на продаж та купівлю електричної енергії;
- вільного вибору електропостачальника кваліфікованим споживачем;
- недискримінаційного та прозорого доступу до магістральних і міждержавних та/або місцевих (локальних) електричних мереж;
- недискримінаційного доступу до ринку електричної енергії;
- незалежного державного регулювання;
- недискримінаційного ціноутворення;
- запобігання діям та бездіяльності суб'єктів ринку, спрямованим на спричинення збитків іншим суб'єктам ринку;
- відповідальності суб'єктів ринку за недотримання правил ринку, правил ринку «на добу наперед», кодексу електричних мереж, кодексу комерційного обліку, інших нормативно-правових актів, які забезпечують функціонування ринку електричної енергії, та умов договорів, які укладаються на цьому ринку;
- можливості інтеграції із зовнішніми ринками електричної енергії.

Мета роботи – дослідити особливості запровадження нової моделі ринку електричної енергії України з урахуванням вимог Директиви 2009/72/ЄС «Про загальні правила внутрішнього ринку електроенергії», якою встановлено загальні правила вироблення, передавання, розподілення та збуту електричної енергії з врахуванням захисту інтересів споживачів і з метою підвищення конкурентоздатності та інтеграції ринків електричної енергії країн Європейського Союзу та країн-членів Енергетичного Співтовариства.

Матеріали досліджень. Незважаючи на велику різноманітність моделей світових ринків електричної енергії [2], найпоширенішою моделлю у 90-х роках

XX століття була модель Пулу електричної енергії (модель Єдиного покупця), схему якої наведено на рис. 1.

Рисунок 1 – Схема організації ринку електричної енергії за моделлю Пула

Саме на базі моделі Пула у 1996 р. в Україні було започатковано ринок електричної енергії, схему якого наведено на рис. 2.

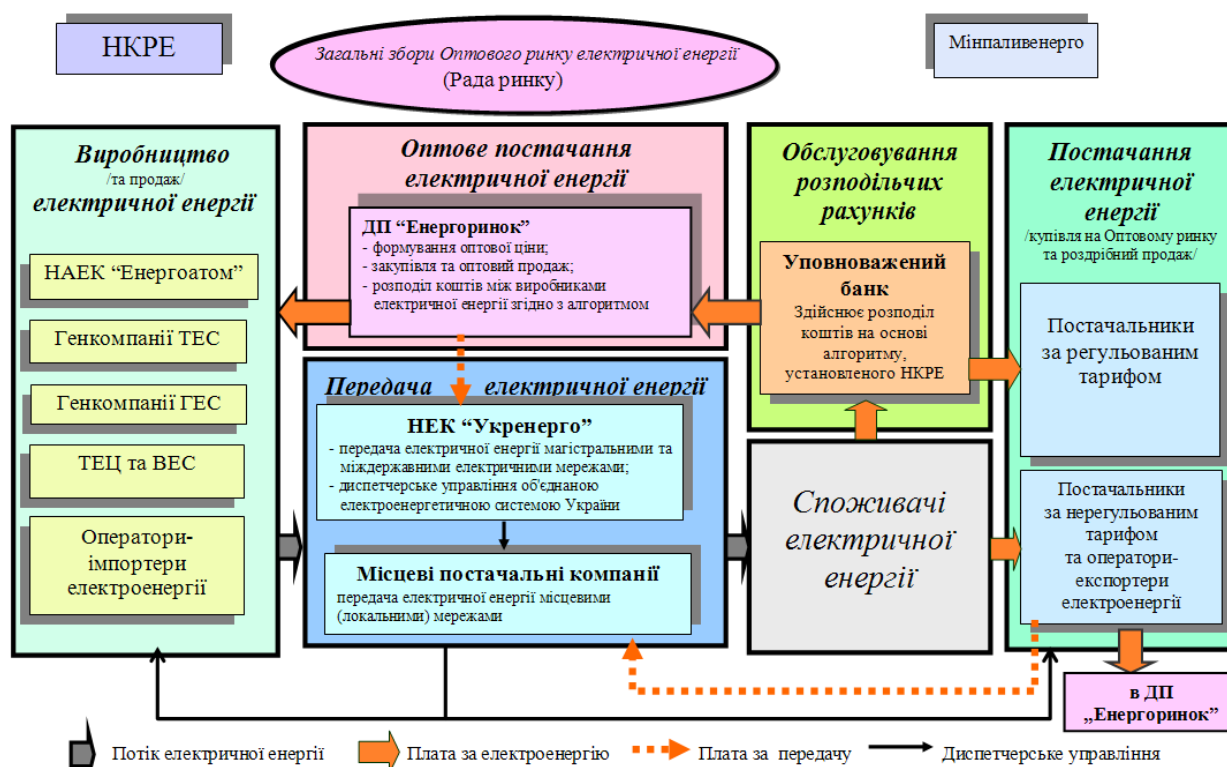

Рисунок 2 – Схема організації ринку електричної енергії України

Саме за цією схемою працює ринок електричної енергії України і сьогодні. Проте чинним Законом України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» [1] передбачено реформування існуючої моделі і запровадження так званого «лібералізованого» ринку електричної енергії, схему якого наведено на рис. 3.

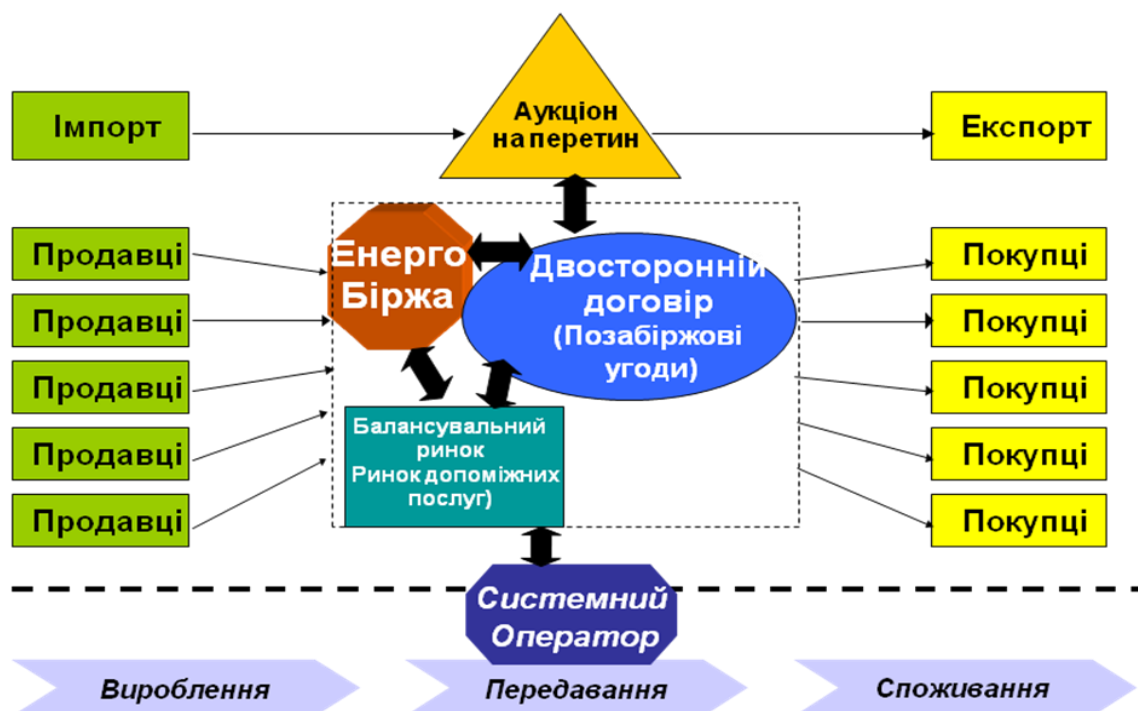

Рисунок 3 – Схема організації «лібералізованого» ринку електричної енергії

Ринок електричної енергії України за новою моделлю включає такі складові:

- ринок двосторонніх договорів;
- ринок «на добу наперед»;
- балансуєчий ринок;
- ринок допоміжних послуг;
- роздрібний ринок електричної енергії.

Висновки. Для своєчасного та ефективного впровадження в Україні визначеної Законом України моделі «лібералізованого» ринку електричної енергії необхідно розробити комплекс практичних заходів із визначеним переліком конкретних робіт та часових термінів. Для цього доцільно створити робочу групу із вітчизняних та, можливо, закордонних експертів, що дозволить врахувати вимоги Директиви 2009/72/ЄС щодо внутрішніх ринків електричної енергії.

Перелік посилань

1. Закон України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» від 24 жовтня 2013 року № 663-VII.
2. Казанський С.В. Світовий досвід організації оптових ринків електричної енергії / Електропанорама. – № 1-2. – 2008.
3. Казанський С.В. Моделі організації ринків електричної енергії / Електропанорама. – № 3. – 2008.